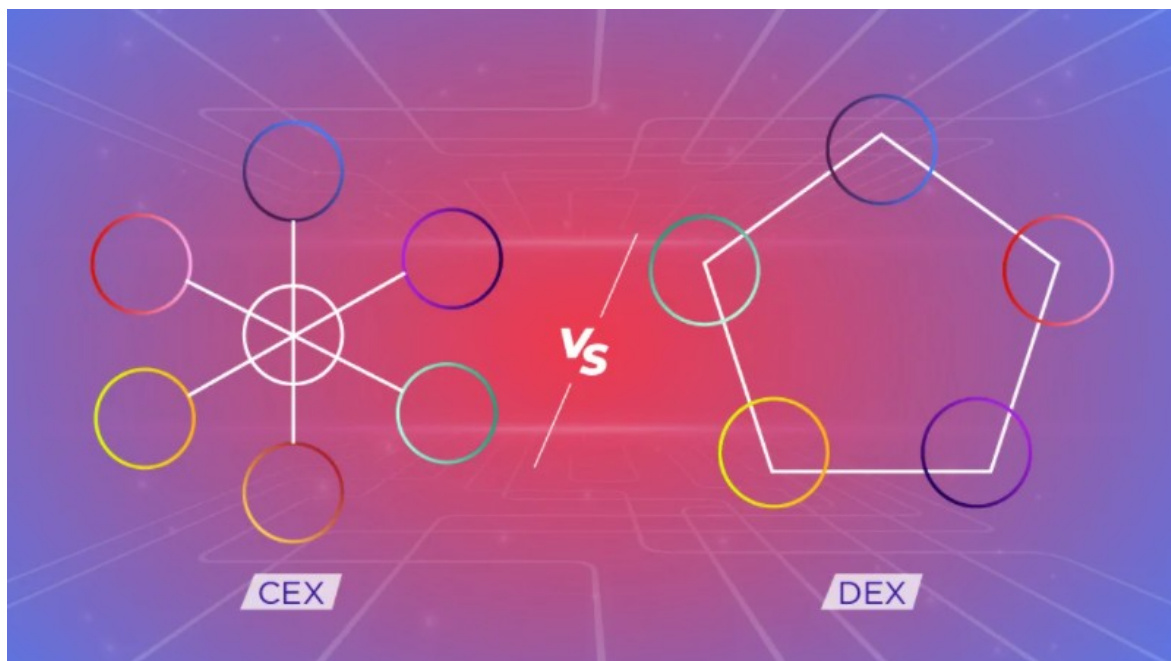

Sàn CEX là gì, sàn DEX là gì

Sàn CEX là gì?

Centralized Exchange (CEX) là sàn giao dịch tiền điện tử tập trung được thành lập và sở hữu bởi một tổ chức tập trung, hoạt động như một bên trung gian giữa người mua và người bán. Các sàn giao dịch tập trung đáng chú ý bao gồm Coinbase, Binance, Kraken, FTX, Houbi...

Đặc điểm của sàn CEX

- **Giao dịch:** CEX cho phép trader mua tiền điện tử bằng tiền fiat (tiền truyền thống), cung cấp nhiều dịch vụ bổ sung như cho vay, giao dịch đòn bẩy, giao dịch phái sinh tiền điện tử.
- **Quy định:** Sàn CEX thường tuân thủ luật pháp của quốc gia nơi họ đăng ký. Do đó, họ thực hiện thủ tục kyc và aml (chống rửa tiền) nghiêm ngặt, nhằm tuân thủ quy định và bảo vệ khách hàng.
- **Quyền kiểm soát:** Sàn CEX nắm quyền kiểm soát hệ thống và ví tiền của người dùng. Bạn không được giữ khóa riêng tư của ví. Mọi giao dịch đều phải thông qua xác nhận của sàn mà bạn tham gia. Khi rút tiền, bạn yêu cầu sàn thay mặt bạn ký một giao dịch. Giao dịch không diễn ra trên chuỗi. Thay vào đó, sàn sẽ phân phối số dư đến người dùng.
- **Phí giao dịch:** Giống như sàn giao dịch chứng khoán truyền thống, sàn CEX tạo thu nhập từ việc thu phí giao dịch trên nền tảng của họ. Mức phí thay đổi theo sàn giao

dịch, số tiền giao dịch và lệnh. Ví dụ, mức phí trên sàn Coinbase dao động trong khoảng 0,1%-0,5%.

Ưu điểm của sàn CEX

1. Khối lượng giao dịch và tính thanh khoản cao

Sàn CEX có khối lượng giao dịch và thanh khoản cao do số lượng người dùng lớn. Tính thanh khoản rất quan trọng vì nó giúp một sàn giao dịch tiền điện tử tránh bị ảnh hưởng bởi sự thao túng thị trường. Ví dụ, Binance ghi nhận khối lượng giao dịch trung bình hơn 30 tỷ USD một ngày. Những sàn giao dịch tập trung lớn như vậy sẽ đảm bảo tính thanh khoản tốt, bạn có thể trao đổi tài sản một cách dễ dàng vào mọi lúc.

2. Thân thiện với người dùng

Các sàn CEX hỗ trợ đổi tiền fiat lấy tiền điện tử và ngược lại. Điều này rất thuận tiện cho người mới đầu tư tiền điện tử. Giao diện người dùng của sàn CEX rất dễ hiểu ngay cả đối với người mới. Một số sàn giao dịch như Binance còn có các phiên bản rút gọn (bản lite) cho người dùng muốn thực hiện các giao dịch cơ bản. Hơn nữa, các sàn hoạt động gần giống như các công ty môi giới trực tuyến, nhờ đó quen thuộc hơn đối với các nhà đầu tư truyền thống.

3. Tính năng đa dạng

Sàn CEX không chỉ hoạt động như một nền tảng giao dịch tiền điện tử mà còn cung cấp các tính năng khác như giao dịch ký quỹ, giao dịch phái sinh tiền điện tử, staking và margin lending (vay ký quỹ).

4. Giao dịch nhanh chóng

Sàn CEX có thể xử lý giao dịch trong ngày trị giá hàng tỷ USD một cách nhanh chóng vì giao dịch được xử lý trong một công ty tổ chức tập trung.

Nhược điểm của sàn CEX

1. Chính sách và kyc-la-gi-aml-la-gi-huong-dan-chuan-bi-tai-lieu-de-kyc-thanh-cong-d1784.html">aml nghiêm ngặt

Các sàn giao dịch rất nỗ lực để ngăn chặn hành vi rửa tiền bằng tiền điện tử. Vì vậy, trước khi tham gia sàn giao dịch tập trung, bạn sẽ cần xuất trình các giấy tờ xác nhận ID, ảnh và đôi khi là địa chỉ. Đối với những người dùng cần sự riêng tư khi giao dịch, sàn CEX có thể không phải là lựa chọn phù hợp.

2. Rủi ro bảo mật

Vì sàn CEX lưu trữ tiền điện tử của người dùng, bạn đành phải đặt niềm tin và chịu chung rủi ro với sàn giao dịch bạn tham gia. Điều này cũng khiến sàn CEX trở thành mục tiêu hàng đầu của tội phạm mạng. Bí quyết là hãy sử dụng những sàn giao dịch uy tín với đội ngũ vững mạnh, có các biện pháp ngăn ngừa lỗ hổng an ninh.

3. Rào cản truy cập

Một trong những nhược điểm chính của CEX là các rào cản tiếp cận do chính sàn giao dịch đặt ra. Bạn có thể không tìm thấy đồng coin bạn muốn vì sàn giao dịch không hỗ trợ đồng tiền đó hoặc có thể bạn sống ở một quốc gia nơi một số dịch vụ của sàn bị giới hạn.

4. Có thể bị xử phạt

Vì sàn CEX hoạt động như một doanh nghiệp được cấp phép, chúng chịu sự giám sát của các cơ quan quản lý, có thể đối mặt với lệnh trừng phạt và hạn chế. Điều này có thể ảnh hưởng đến người dùng.

Sàn DEX là gì?

DEX (Decentralized Exchange) là sàn giao dịch phi tập trung, cho phép giao dịch mua bán ngang hàng mà không thông qua tổ chức trung gian – trái ngược với sàn CEX. Giao dịch trên sàn DEX là trực tiếp giữa người mua và người bán.

Đặc điểm của sàn DEX

- **Giao dịch:** Mọi giao dịch hoặc giao dịch trên sàn DEX đều được xử lý bởi một quy trình tự động dựa trên hợp đồng thông minh. Giao dịch được thực hiện theo hai hình thức order book hoặc automated market maker (AMM) (chi tiết bên dưới)
- **Quy định:** Vì không sử dụng tiền fiat, sàn DEX không yêu cầu quy trình KYC.
- **Quyền kiểm soát:** Nhiều sàn DEX dựa trên AMM cung cấp token quản trị cho người dùng để dân chủ hóa việc kiểm soát nền tảng, cho phép người dùng tham gia vào quá trình quyết định tương lai của sàn giao dịch. Người dùng nắm quyền kiểm soát quỹ tiền điện tử của bản thân, cũng như khóa riêng tư, do chỉ cần kết nối sàn DEX với ví điện tử của họ.
- **Phí giao dịch:** Phí trên sàn DEX không phải lúc nào cũng cao, nhưng chúng có thể tăng cao hơn khi mạng bị tắc nghẽn.

Có 2 loại sàn DEX chính:

- DEX dựa trên Order book (Sổ lệnh)

Ban đầu, hầu hết các sàn DEX hoạt động tương tự như các sàn CEX ở chỗ chúng vận hành order book. Có hai kiểu lệnh: market order và limit order. Với market order, trader có thể mua hoặc bán với giá tốt nhất hiện có trên sàn DEX. Với limit order, trader chọn giá và đặt số lượng tiền điện tử để mua hoặc bán. Đơn hàng sẽ ở trên sổ lệnh cho đến khi hệ thống tìm thấy một yêu cầu phù hợp. Một số sàn DEX dựa trên sổ lệnh phổ biến bao gồm:

Mạng Ethereum có: dYdX và IDEX

Mạng Solana: Serum

Mạng Avalanche: Dexalot

- DEX dựa trên Automated market maker (trình tạo lập thị trường tự động)

Với AMM, tài sản được định giá bằng công thức và được sắp xếp vào các pool thanh khoản, được cân bằng khi người dùng thêm hoặc rút thanh khoản từ pool bằng cách giao dịch.

AMM không có sổ lệnh và thường không hỗ trợ các lệnh giao dịch phức tạp. Song, chúng thường cho phép người dùng đóng góp tiền của họ vào các pool thanh khoản và kiếm phần thưởng. Hiện tại, Uniswap là DEX nổi tiếng nhất sử dụng cơ chế AMM. Một số sàn giao dịch nổi bật khác gồm:

BSC: PancakeSwap và SushiSwap

Solana: Saber và Raydium

Polygon: QuickSwap

Avalanche: Pangolin

ột số sàn giao dịch tập trung và phi tập trung. Ảnh: Medium.

M

Ưu điểm của sàn DEX

1. Bảo mật và riêng tư

Tạm biệt thủ tục KYC và AML, tất cả những gì bạn cần là kết nối ví tiền điện tử với sàn DEX. Bạn không cần phải lo liệu mình có giấy tờ hợp lệ hay thông tin cá nhân bị lộ. Tuy nhiên, vẫn có một số yêu cầu pháp lý vì DEX vẫn được vận hành bởi một tổ chức tập trung nào đó. Trong một số trường hợp, DEX vẫn phải tuân thủ một số quy định, nếu dùng sổ lệnh tập trung.

DEX không giữ tiền của người dùng cho nên họ không phải chịu chung rủi ro bị mất tiền nếu sàn giao dịch bị hack. Chúng cũng không giữ khóa cá nhân nên tin tặc không thể xâm nhập vào ví của bạn.

2. Phí thấp hơn

Trên sàn DEX, phí giao có thể thấp hơn nhiều so với CEX. Để tạo thanh khoản, các DEX phải hợp tác với các nhà cung cấp thanh khoản - một yếu tố có thể làm tăng phí. Nhưng phần lớn trường hợp, không có bên trung gian sẽ giúp giảm chi phí cho các trader.

3. Nhiều tiền điện tử để lựa chọn hơn

CEX sẽ niêm yết và hủy niêm yết tiền điện tử theo quy định của cơ quan quản lý và quy trình thẩm định của sàn giao dịch, dẫn đến việc số lượng tiền điện tử thường ít hơn DEX. Điều đó có thể đảm bảo an toàn hơn cho người dùng, nhưng cũng có thể cản trở bạn mua đồng coin mong muốn. Với DEX, khâu kiểm duyệt tự động cho phép các tiền điện tử được niêm yết dễ dàng hơn.

Nhược điểm của sàn DEX

1. Giao diện ít thân thiện với người dùng

Không giống như sàn CEX, giao diện của sàn DEX thường ít thân thiện, khó hiểu hơn đối với người dùng mới.

2. Thanh khoản thấp hơn

Tính thanh khoản là một vấn đề lớn đối với các sàn DEX. Ngoài ra, hệ thống sổ lệnh và hệ thống tạo thị trường tự động (AMM) đều có những hạn chế. Đối với giao dịch sổ lệnh, việc thiếu các đối tác thương mại có sẵn có thể làm giao dịch bị chậm và trượt giá. Trong khi đó, thanh khoản có thể bị ảnh hưởng nếu các sàn dựa trên AMM không mang lại nhiều phần thưởng cho các nhà cung cấp thanh khoản. Vì vậy, đây là điều người dùng cần cân nhắc khi sử dụng sàn DEX. Tuy nhiên, với sự phát triển của DeFi, thanh khoản trên sàn DEX có thể tăng lên nhanh chóng.

3. Tự do đi cùng trách nhiệm

Sàn DEX cho bạn quyền tự do, nhưng đồng thời đòi hỏi bạn phải tự quản lý và bảo mật tài sản của riêng mình. Bạn không thể gửi tiền cho sàn giao dịch mà phải đảm bảo ví tiền điện tử của bạn vừa tương thích với dịch vụ, vừa phòng ngừa rủi ro.